

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, Deel 4: Uitvoering verplichte zorg

De Wet Bopz wordt over enige tijd vervangen door de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. Het wetsvoorstel is op 14 februari 2017 aangenomen door de Tweede Kamer. Een belangrijk verschil met de Wet BOPZ is dat de zogenaamde verplichte zorg¹ straks ook buiten een instelling opgelegd kan worden. De zogenaamde zorgverantwoordelijke krijgt een grote rol bij de uitvoering van de verplichte zorg.

Zorgaanbieder

De verplichte zorg in de zin van dit wetsvoorstel kan worden uitgevoerd door een zorgaanbieder die een geneesheer-directeur en tenminste één zorgverantwoordelijke in dienst heeft. De geneesheer-directeur moet als arts zijn ingeschreven in het BIG-register. De zorgverantwoordelijke moet ook in dat register zijn ingeschreven.

Zorgverantwoordelijke

Het is de zorgverantwoordelijke die moet beslissen of de verplichte zorg die in de crisismaatregel of de zorgmachtiging is omschreven daadwerkelijk wordt uitgevoerd. De zorgverantwoordelijk is ook verantwoordelijk voor het volledig bijhouden van het medisch dossier en het opstellen van een zorgplan.

De zorgverantwoordelijke kan beslissen tot het verlenen van verplichte zorg waar de crisismaatregel, de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging niet in voorziet. Dan moet wel sprake zijn van een *noodsituatie*. Dat wil zeggen dat de verplichte zorg noodzakelijk moet zijn ter afwending van ernstig nadeel, of in verband met de veiligheid binnen de accommodatie of andere locatie waar de zorg of verplichte zorg wordt verleend, ter bescherming van rechten en vrijheden van anderen of ter voorkoming van strafbare feiten. Deze buiten de rechter bepaalde verplichte zorg mag maar maximaal drie dagen duren. Daarna moet eventueel de zorgmachtiging worden aangepast.

Ernstig nadeel

Onder ernstig nadeel wordt verstaan “het bestaan van of het aanzienlijk risico op

¹ Zie deel 1 van deze kroniek voor het begrip verplichte zorg.

- a. levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, ernstig verstoorde ontwikkeling voor of van betrokkene of een ander;
- b. bedreiging van de veiligheid van betrokkene al dan niet doordat hij onder invloed van een ander raakt;
- c. de situatie dat betrokkene met hinderlijk gedrag agressie van anderen oproept;
- d. de situatie dat de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.””

Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg is niet van toepassing op zorg aan mensen met een psychogeriatrische aandoening of een verstandelijke handicap. Daarvoor zal de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten er komen. Ook in dat wetsvoorstel zijn mogelijkheden opgenomen voor een gedwongen behandeling, ongeacht de plaats waar zij verblijven.

Mr. drs. S. (Shirin) Slabbers, senior jurist en consultant Gezondheidsrecht DAS